

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการดำเนินงานของหน่วยการอบรมประชาชนประจำตำบลในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความเป็นมาของหน่วยงานอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ๒) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการพัฒนามนุษย์ตามแนวพุทธศาสนา ๓) เพื่อศึกษาแนวทางรูปแบบในการแก้ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่พระสังฆาธิการผู้นำชุมชน ประชาชนที่อยู่ใน อำเภอตากลี ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ศึกษามโนทัศน์พระสังฆาธิการในการดำเนินการอบรมประชาชนประจำตำบลในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์” สามารถนำมาสรุปผลการวิจัยได้

๕.๑.๑ สรุปผลวิธีการอบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการในลักษณะงานอบรมเผยแผ่ของพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาค้นคว้าวิธีการอบรมเผยแผ่ธรรมของพระพุทธศาสนาที่ และวิธีการดำเนินการในการอบรมเผยแผ่ออกมาในลักษณะต่างๆที่สามารถทำให้ได้รับความสนใจพร้อมนำไปประพฤติปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

๕.๑.๒ ความเป็นมาของพระสังฆาธิการในการดำเนินการอบรมประชาชนประจำตำบลเกิดมาเมื่อเมื่อปีพ.ศ.๒๕๑๘ แต่อาจจะไม่ได้กล่าวขานในนามของพระสังฆาธิการ อันหมายพระไปประกาศและอบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับพระองค์ ให้ชาวโลกได้รู้จักและให้เกิดประโยชน์และความสุขแก่ชาวโลกอย่างแท้จริงและนำธรรมเหล่านั้นไปประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุนิพพาน หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั่นเอง

๕.๑.๓ ผลสัมฤทธิ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ จังหวัดนครสวรรค์ เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาการอบรมเผยแผ่ให้มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน รวมถึงความเจริญทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร อันหมายถึงการเผยแผ่เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพก็ต้องพัฒนาการอบรมเผยแผ่โดยใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารเข้ามาช่วยในการอบรมเผยแผ่ เพราะนอกจากทำให้การรับการอบรมในด้านธรรมะ ไม่เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่ายสำหรับการฟังแล้ว ก็ยังช่วยให้นักเรียน เยาวชน และประชาชนที่ฟังเกิดการอยากรู้ อยากเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งจะรับฟัง และปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนต้องการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

๕.๒ อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการดำเนินการอบรมประชาชนประจำตำบลในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์” มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

๕.๒.๑ การอบรมเผยแผ่เพื่อให้ได้เห็นประโยชน์ดังกล่าวได้จริง และนำไปใช้ได้จริงต่อวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้จริง เห็นผลจริงยกตัวอย่าง เช่น อิทธิบาท เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้ได้จริงสำหรับประชาชนผู้อาศัยอยู่ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดๆก็ตาม หลักธรรมของอิทธิบาท ๔ จึงเหมาะสมที่สุดที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพการงานในสาขาอาชีพต่างๆที่แต่ละคนมีความสามารถ และเหมาะสมกับตนเองที่สุด จึงใช้หลักธรรมข้อนี้มาเผยแผ่และช่วยเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้มากขึ้นต่อประชาชนโดยทั่วไป หัวข้อธรรมที่ได้อบรมมาถือว่าเป็นสังคมตัวอย่างที่ยึดมั่นในการนับถือพระพุทธศาสนาอย่างเหนียวแน่นมากสังคมหนึ่งในโลกโดยอาศัยพฤติกรรมจากการฟังธรรม และนำธรรมไปปฏิบัติและหลักธรรมที่มีผลในด้านจิตใจ ประคับประคองความรู้สึกให้เห็นไปในทางที่ดีอีกข้อหนึ่งที่สำคัญ คือ

๕.๒.๒ หลักธรรมอีกข้อ คือ หิริ โอตตัปปะ จึงเป็นหลักธรรมที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี เมื่อใดที่เราละเว้นจากการทำความชั่วทั้งปวงตั้งตนอยู่ในการทำความดี แม้ชีวิตจะไม่อยู่ในฐานะที่ร่ำรวย แต่รวยในการทำความดีชีวิตเราย่อมมีความสุขทั้งกาย และใจ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการศึกษาเรื่อง “ศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการดำเนินการอบรมประชาชนประจำตำบลในอำเภอตากาลี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่อไปนี้

๑) สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษาควรมีแนวทางเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอบรมเผยแผ่ธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทุกวัยได้เข้าถึงเนื้อหาความรู้ และทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น ถือว่าเป็นการเผยแพร่พุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่ง

๒) สถาบันศาสนาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของทุกภูมิภาคอย่างต่อเนื่องในทุกสื่อ เช่น เสียงตามสาย แผ่นพับ/ใบปลิว ป้ายโฆษณา เพื่อเป็นการเชิญชวนให้พุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้มีส่วนร่วมในการศึกษาธรรมทางพระพุทธศาสนาในทุกครั้ง เพื่อเป็นการขัดเกลากาย วาจา และใจ ให้กับประชาชนในสังคมปัจจุบันที่อาจจะห่างไกลจากพุทธศาสนาเข้าไปทุกที ถือเป็นการชักชวนให้เข้าสู่ทางที่ตรงแกชีวิตของบุคคลนั้นๆ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการจัดวิจัยในครั้งต่อไป

๑) การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการดำเนินการอบรมประชาชนประจำตำบลในอำเภอตากาลี ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อน สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพสามารถอธิบายพฤติกรรมเชิงศาสนาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นในการจัดวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพพร้อมด้วย เพื่อจะได้มูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

๒) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะศึกษาบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ จังหวัดนครสวรรค์เท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาการเผยแผ่ธรรมทางพระพุทธศาสนาในด้านอื่นๆ ด้วย เพื่อจะได้เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาอันดีงามของชุมชนและเป็นการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไปด้วย